Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 29.10.2026 § 28

§ 28

Vuoden 2025 hyvinvointikertomuksen tiedoksi merkitseminen ja alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027-2030 valmistelun tilannekatsaus

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Österman Pilvi

Päätösehdotus

Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää

1. merkitä vuoden 2025 alueellisen hyvinvointikertomuksen tiedoksi;

2. merkitä alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027-2030 valmistelun tilanteen tiedoksi ja

3. arvioida ja ohjata osaltaan alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelua ja toteutumista hallintosäännön 60 § kohdan 6 mukaisesti.

Käsittely

Jäsen Lassus oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18.40–18.41.

Yhdyspintapäällikkö Österman poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.41.

Päätös

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelu

Järjestämislain (612/2021) 7 §:n mukaan hyvinvointialueen tehtävänä on seurata alueensa asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Lisäksi hyvinvointialueen tulee

raportoida vuosittain aluevaltuustolle asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilasta, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteistä.

Lain hyvinvointialueesta (611/2021) 41 §:n mukaisesti hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen tulee huomioida hyvinvointialueen strategiassa. Hyvinvointialueen on laadittava valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, jossa huomioidaan hyvinvointialueen strategiset tavoitteet.

Aluehallitus päätti 24.11.2025 § 261 käynnistää valtuustokaudelle 2025–2029 laadittavan alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelun. Hyvinvointialue on valmistellut asiakirjaa yhteistyössä alueensa kuntien, järjestöjen, seurakuntien sekä muiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoiden kanssa.

Vuoden 2025 hyvinvointikertomus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta on käsitellyt hyvinvointikertomuksen valmistelua kokouksissaan 3.3.2026 § 9 ja 26.5.2026 § 15.

Osallisuus hyvinvointisuunnitelman valmisteluprosessissa

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelu käynnistettiin vuonna 2025, ja sitä on valmisteltu laajassa yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Valmisteluprosessin aikana vuosina 2025–2026 toteutettiin monipuolisia osallistamis- ja vuorovaikutustoimenpiteitä, kuten kyselyjä, työpajoja, seminaareja, esittelytilaisuuksia sekä luonnosten kommentointikierroksia. Yhteistä valmistelua ovat ohjanneet alueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen strategiset painopisteet.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) neuvottelut alueen kuntien kanssa ovat tukeneet suunnitelman valmistelua merkittävästi. Yhteistyötä on tehty myös kuntien omien hyvinvointikertomusten ja -suunnitelmien valmistelun kanssa. Erityisesti yhteinen tietoperusta ja hyvinvointia kuvaavien indikaattorien hyödyntäminen ovat vahvistaneet alueellisen ja kuntakohtaisen suunnittelun yhteensovittamista.

Valmisteluun on osallistettu laajasti alueen kuntia, järjestöjä, HUS-yhtymää, vaikuttamistoimielimiä, asukkaita, hyvinvointialueen henkilöstöä ja luottamushenkilöitä. Osallistuminen on toteutunut muun muassa neuvotteluissa, kyselyissä, seminaareissa, työpajoissa, kansalaiskeskusteluissa

ja lausuntopyynnöin. Valmistelussa on hyödynnetty eri toimijoiden näkemyksiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tarpeista, yhteistyöstä, varhaisesta tuesta, palveluohjauksesta sekä alueen yhteisen tietoperustan kehittämisestä. Henkilöstölle keväällä 2026 suunnattuun kyselyyn saatiin yli 500 vastausta.

Kuntien lausunnoissa korostuivat erityisesti HYTE-yhteistyön ja toimijoiden vastuiden selkeyttäminen, tavoitteiden ja mittareiden konkretisointi sekä kuntakohtaisen seurannan kehittäminen. Lisäksi painotettiin palvelujen alueellista yhdenvertaisuutta, saavutettavuutta ja kaksikielisyyttä, varhaista ja ennaltaehkäisevää tukea sekä palveluohjauksen ja tiedonkulun sujuvuutta hyvinvointialueen, kuntien ja muiden toimijoiden välillä.

Kuntakohtaisissa lausunnoissa nousivat esiin erityisesti lasten, nuorten ja nuorten aikuisten hyvinvoinnin ja mielenterveyden tukeminen, vanhemmuuden tuki, opiskeluhuollon ja Ankkuritoiminnan kehittäminen, työikäisten työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen sekä eri väestöryhmien osallisuus. Lisäksi korostettiin saavutettavia ja monikanavaisia palveluja, ruotsinkielisten palvelujen turvaamista, kuntakohtaisten tarpeiden huomioimista sekä työllisyys-, sosiaali- ja muiden palvelujen yhteistyön vahvistamista.

Mittarit, seuranta ja vaikutusten arviointi

Hyvinvointisuunnitelman jatkovalmistelu etenee siten, että kuntien ja eri tahojen antamisen lausuntojen pohjalta määritellään muutostarpeet ja päätetyt muutokset toteutetaan lausunnoilla olleeseen luonnokseen. Hyvinvointisuunnitelma etenee päätöksentekoon aluehallitukseen 23.11.2026 ja aluevaltuustoon 8.12.2026.

Hyvinvointisuunnitelma ulottuu yli valtuustokauden, vuoteen 2030. Suunnitelma tavoitteineen ja toimenpiteineen ohjaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen monialaista yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Valtuustokaudelle asetettuja tavoitteita seurataan osavuosikatsauksissa sekä erilaisissa verkostomaisissa rakenteissa kuntien, järjestöjen, HUS-yhtymän ja muiden tahojen kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tiedolla johtaminen tukee tavoitteiden pitkäjänteistä saavuttamista, mikä pidemmällä aikavälillä näkyy muun muassa indikaattoritiedoissa tapahtuvina muutoksina, mutta erityisen tärkeää on muutos, jonka asukkaat kokevat omassa hyvinvoinnin ja terveyden tilassa ja tätä tulisi edistää alueellisessa osallisuustyössä.

Valtuuston hyväksymän alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 pohjalta määritellään tavoitteiden mittarit ja toimenpiteiden seuranta. Hyvinvointisuunnitelman toteutumisen seuranta toteutuu hyvinvointialueen osavuosikatsauksissa ja vuosittaisessa raportoinnissa. HYTE-tietotyökalu tukee väestön hyvinvoinnin kehittymisen seurantaa ja hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelua ja raportointia.

Valtuustokauden aikana arvioidaan ja uudistetaan laajemmin kuntayhteistyön rakenteita ja monialaista verkostoyhteistyötä. Tavoitteena on, että alueellinen verkostoyhteistyö kytkeytyy vahvemmin hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Verkostoissa tehtävän yhteistyön laajentaminen on havaittu tarpeelliseksi, siten että alueen eri toimijat, kuten koulutuksen järjestäjät, järjestöt ja seurakunnat kytkeytyvät vahvemmin alueelliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyöhön.

Toimivalta

Hallintosäännön 60 §:n kohdan 6 mukaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on ohjata hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelua valtuustokausittain sekä seurata ja arvioida osaltaan hyvinvointisuunnitelman toteutumista.

Liitteet

1 Ehdotus alueelliseksi hyvinvointikertomukseksi 2025
2 Ehdotus alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi vuosille 2027-2030

Oheismateriaali

- Vammaisneuvoston 9.10.2026 lausunto luonnoksesta vuosien 2027-2030 alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi
- Vanhusneuvoston 8.10.2026 lausunto luonnoksesta vuosien 2027-2030 alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi
- Lausuntopalvelu.fi:ssa annetut lausunnot luonnoksesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi 2027-2030
- Ingå kommuns utlåtande om den regionala välfärdsplanen 2027-2030
- Nuorisovaltuuston 9.10. lausunto alueellisen hyvinvointisuunnitelmasta 2027-2030

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 26.5.2026 § 15

§ 15

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää merkitä tiedoksi vuosien 2027–2030 alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelun ajankohtaiskatsauksen.

Käsittely

Esittelijän selostusosaan tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Yhdyspintapäällikkö Österman poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 18.52.

Päätös

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluehallitus päätti 24.11.2025 § 261 käynnistää valtuustokaudelle laadittavan alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelun hyvinvointialueella.

Hyvinvointialueen on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, hyvinvointialueen strategiset tavoitteet huomioiden. Hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä alueensa kuntien, järjestöjen ja muiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoiden kanssa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021 § 7, myöhemmin järjestämislaki).

Hyvinvointialueen on huomioitava strategiassaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Laki hyvinvointialueesta 611/2021 41 §). Järjestämislain § 7 mukaan hyvinvointialueen on seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Lisäksi hyvinvointialueella on raportoitava asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain.

Tausta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen ensimmäinen alueellinen hyvinvointikertomus vahvistettiin aluevaltuustossa 12.12.2023 § 75. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma asetettiin aluevaltuustossa (13.2.2024 § 4) ohjaamaan alueellista hyte-työtä vuosille 2024–2026. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2024–2026 sisälsi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman sekä ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelman ja sen osana laadittiin myös alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma. Alueellinen hyvinvointisuunnitelma laadittiin yhteistyössä alueen kuntien ja järjestöjen kanssa ja valmisteluun osallisuus oli kattavaa vaikuttamistoimielinten osalta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen nykytila

Alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyö erityisesti alueen kuntien ja järjestöjen kanssa, on kehittynyt myönteisesti valtuustokauden 2023–2025 aikana. Alueellisen hyvinvointityön yhteiset painopisteet toteutuvat myös kuntien hyvinvointityössä ja ne ohjaavat myös järjestöjen kanssa toteutettavaa yhteistyötä teemaverkostoissa ja avustustoiminnassa.

Yleisesti ottaen alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ovat toteutuneet hyvin ja kehittämistä vaativat osa-alueet on valtuustokauden aikana tunnistettu. Seuranta ja arviointi voimassa olevan hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden toteutumisesta toteutettiin hyvinvointialueen osavuosiraporteissa. Lautakunta käsitteli alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2024–2026 arviointia kokouksessaan 11.2.2026 § 3.

Valmistelun tilannekatsaus

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 valmistelu eteni lautakunnassa helmi-maaliskuussa toteutunein käsittelyin ja työpajatyönä. Valmistelu laajeni maaliskuussa toteutuneeseen valtuustoseminaariin ja kuntien hyte-vastuutahot osallistuivat huhtikuussa järjestetyssä seminaarissa suunnitelman valmisteluun.

Alueen väestö osallistui suunnitteluun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asukaskeskustelussa, joka toteutettiin Voxit-alustalla. Kyselyn tarkoituksena oli selvittää asukkaiden näkemyksiä alueellisen hyte-työn painotuksista.
Alueellisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteita työstettiin vaikuttamistoimielimille suunnatuissa työpajoissa tammikuussa. HUS-Yhtymälle esiteltiin alueellisen hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa ja järjestöneuvottelukunnalle järjestettiin katsaus valmistelun pohjalta luonnokseen. Palvelut ja henkilöstö -lautakunta tutustui luonnokseen 19.5. kokouksessa.
Vaikuttamistoimielimille esitellään luonnosta alueelliseksi hyvinvointisuunnitelmaksi touko-kesäkuun kokouksissa.

Alueellisen hyvinvointikertomus 2025 tiedoin sekä alueellisen hyvinvointisuunnitelman 2027–2030 luonnos esitellään lautakunnalle kokouksessa.

Alueellinen hyvinvointisuunnitelma on jatkovalmisteluvaiheessa. Jatkovalmistelua toteutetaan esittelyjen ja toimijoiden osoittamien kommenttien pohjalta. Asiakokonaisuus etenee lausuntokierrokselle kuntiin ja eri toimijoille elokuussa ja etenee päätöksentekoon lausuntojen kokoamisen ja viimeistelyn toteuduttua.

Päätöksentekoon alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2027–2030 etenevät syksyn aikana lautakuntaan ja siitä edelleen aluehallitukselle sekä aluevaltuustoon.

Toimivalta

Hallintosäännön § 60 kohdan 6 mukaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on ohjata hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelua valtuustokausittain.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 03.03.2026 § 9

§ 9

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää merkitä tiedoksi vuosien 2027–2030 alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelun ajankohtaiskatsauksen.

Käsittely

Asiantuntija Björksten poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen klo 19.36.

Tämän asian käsittelyn jälkeen pidettiin kokoustauko klo 19.36-19.45.

Päätös

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Aluehallitus päätti 24.11.2025 § 261 käynnistää valtuustokaudelle laadittavan alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman valmistelun hyvinvointialueella. Hyvinvointialueen on huomioitava strategiassaan hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Laki hyvinvointialueesta 611/2021 41 §). Hyvinvointialueen on valmisteltava aluevaltuustolle valtuustokausittain alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, hyvinvointialueen strategiset tavoitteet huomioiden.

Järjestämislain (612/2021 7 §) mukaan hyvinvointialueen on seurattava asukkaittensa elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Hyvinvointialueella on raportoitava asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain. Hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman yhteistyössä alueensa kuntien, järjestöjen ja muiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimijoiden kanssa.

Tilannekatsaus valmisteluun

Alueellisen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelu etenee. Valmistelu toteutuu laajassa osallisuudessa kevään 2026 aikana kuntien, järjestöjen, HUS-yhtymän ja

muiden tahojen kanssa. Alustavan aikataulusuunnitelman mukaisesti valmistelu etenee viranhaltijavalmisteluna, jonka tilanteesta selostetaan lautakunnassa.

Valmistelusuunnitelman ensimmäinen osio käsitti kuntien kanssa käydyt hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut marras-joulukuussa 2025. Neuvotteluita edelsivät kuntien ja järjestöjen yhteiset työpajat, joissa koottiin ilmiölähtöistä tietoa hyte-neuvotteluiden pohjaksi. Kunnat kokivat neuvotteluiden kehittyvän ja toivovat jatkossakin kuntakohtaisia neuvotteluita, tosin alueellisia teemoja toivotaan käsiteltävän myös yhteisissä pöydissä. Neuvotteluiden palaute esitellään lautakunnalle kokouksessa.

Asukaskeskustelu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä toteutettiin Voxit-alustalla syksyllä 2025. Asukaskyselyn tavoitteena oli selvittää asukkaiden näkemyksiä alueellisen hyte-työn painotuksista. Kyselyn kooste esitellään kokouksessa.

Myös vaikuttamistoimielimet ovat osallistuneet alueellisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteiden suunnitteluun, vaikuttamistoimielimille suunnatussa työpajassa tammikuussa 2026. Vaikuttamistoimielinten työpajan keskustelun tuotokset esitellään kokouksessa.

Lautakunnan edellisen kokouksen työpajayhteenveto alueellisen hyvinvointisuunnitelman valmistelusta on koottu ja esitellään nyt osana tämän kokouksen asiakokonaisuutta.

Valmistelu jatkuu maaliskuun aikana järjestöjä osallistamalla. Teemaverkostoista kerätään ilmiöpohjaista tietoa hyvinvointisuunnitelman painopisteistä ja niihin liittyvistä tarpeista. Osana valmistelua järjestetään myös luottamushenkilöseminaari.

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman luonnos valtuustokaudelle esitellään lautakunnalle toukokuussa ja käsittelyn pohjalta siihen tehdään tarvittavia muutoksia. Päätöksentekoon alueellinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma etenee lautakunnalle syyskuussa 2026 ja siitä edelleen aluehallitukselle sekä aluevaltuustoon.

Toimivalta

Hallintosäännön § 60 kohdan 6 mukaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on ohjata hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman valmistelua valtuustokausittain.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria